

**HUNGARY-SLOVAKIA-ROMANIA-UKRAINE
ENI CBC PROGRAMME 2014-2020**

PARTNERSHIP WITHOUT BORDERS

PROJECT TITLE:

CULTURE CONNECT - CULTURAL MOBILITY IN THE BORDER AREA
01.10.2019-30.06.2022

PARTNER NAME:

SATU MARE COUNTY MUSEUM

EU CONTRIBUTION:

261.306 €

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Satu Mare County Museum and do not necessarily reflect the views of the European Union.

ISBN 978-606-8729-42-8

ISBN 978-606-085-105-9

<https://huskroua-cbc.eu>

Hungary
Slovakia
Romania
Ukraine

ORAȘU NOU

EUROPEAN UNION

Co-financed by the European Union

Adela Dobrescu - Maria Lobonț Pușcaș
Claudiu Porumbăcean - Brăduț Popdan

ORAȘU NOU

ORAȘU NOU'   ОРАШУ НОУ

Editura Muzeului Sătmărean
Editura Argonaut
2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Orașu Nou = Orașu Nou = Novemisto / Adela Dobrescu,
Maria Lobonț-Pușcaș, Claudiu Porumbăcean, Brăduț
Popdan. - Satu Mare : Editura Muzeului Sătmărean ;**

Cluj-

Napoca : Argonaut, 2022

ISBN 978-606-8729-42-8

ISBN 978-606-085-105-9

I. Dobrescu, Adela

II. Lobonț Pușcaș, Maria

III. Porumbăcean, Claudiu

IV. Popdan, Brăduț

908

ORAȘU NOU ORAȘU NOU ОРАШУ НОУ

Localitatea Orașu Nou a fost menționată pentru prima dată în documente în anul 1270, cu denumirea de Nova Civitas, numele referindu-se la înființarea relativ nouă față de localitățile din apropiere. Tradițiile locale susțin că satul și-a schimbat vatra de mai multe ori și numele face referire la locația mai nou ocupată.

Caracterul multicultural, multiconfesional și diversitatea etnică reprezintă specificul comunității din Orașu Nou, un punct forte și totodată o oportunitate ce trebuie valorificată.

Orașu Nou was mentioned for the first time in documents in the year 1270, with the name Nova Civitas (of new civilization), the name referring to the relatively new establishment compared to the surrounding villages. Local traditions claim that the village changed its seat several times and the name refer to the newly occupied location.

The multicultural, multi-religious and ethnically diverse character of the community of Orașu Nou is both a strength and an opportunity to be exploited.

Населений пункт Орашу Ноу вперше згадується в документах у 1270 році під назвою Нова Чівітас (Nova Civitas), що вказує на відносно новозаснованість у порівнянні з навколишніми селами. Місцеві перекази стверджують, що село декілька разів змінювало місцеположення, а його назва стосується останньої місцевості, на якій воно розташувалось.

Багатокультурний, багатоконфесійний характер та етнічне розмаїття є специфікою громади Орашу Ноу, це його сильна сторона і водночас нагода, яку потрібно оцінити.

CE SĂ NU RATEZI LA ORAȘU NOU

What not to miss in Orașu Nou

Що не пропустити в Орашу Ноу

Casa muzeu, datând din prima jumătate a secolului XX, a fost achiziționată din Orașu Nou și strămutată la drumul principal, într-un loc accesibil vizitării. Este o casă specifică arhitecturii locale maghiare, fiind inaugurată în anul 2009. Fațada este prevăzută cu un târnaț sprijinit pe stâlpi de susținere, la intrare având un foisor care o protejează de intemperii. Camera dinspre stradă este mobilată cu piese rustice, tradiționale, specifice perioadei interbelice. Tinda este amenajată ca o bucătărie, cu un inventar bogat de obiecte de uz casnic. Camera din spate are trei paturi, o laviță, bufet cu vitrină și război de țesut, inclusiv accesoriile necesare prelucrării fibrelor textile.

The museum house, dating from the first half of the 20th century, was acquired from Orașu Nou and moved to the main road to a place accessible to visitors. It is a house typical of local Hungarian architecture and was inaugurated in 2009. The facade has a railing supported on pillars, and at the entrance there is a porch to protect it from the weather. The room facing the street is furnished with rustic, traditional interwar pieces. The room that is furnished as kitchen has a rich inventory of household items. The back room has three beds, a bedside table, sideboard with display case and loom, including the accessories needed to process textile fibers.

Місцевий музей Орашу Ноу. Будинок-музей, що датується першою половиною ХХ ст., був придбаний в Орашу Ноу і перенесений на головну дорогу, у доступне для відвідувачів місце. Це будинок характерний для місцевої угорської архітектури, він був урочисто відкритий у 2009 році. Фасад має призьбу, з опорними стовпами, біля входу є веранда, яка захищає його від негоди. Кімнату з боку вулиці умебльовано традиційними предметами сільського стилю міжвоєнного періоду. У сінях облаштована кухня з багатим інвентарем побутових речей. У задній кімнаті є три ліжка, лава, сервант з вітриною та ткацький верстат, включаючи аксесуари, необхідні для обробки текстильних волокон.

Cea mai importantă clădire confesională este **biserica reformată**. Actuala formă a bisericii datează din anul 2000, lucrările de transformare a bisericii vechi de secol XV începând în anul 1988. Din vechea clădire s-a păstrat numai turnul datat din 1796, și amvonul sculptat din piatră (în 1759) de către renumitul meșter Dávid Sipos. Importanța comunității reformate este arătată și de faptul că la Orașu Nou s-a ținut în 1686 sinodul bisericii calviniste.

The most important confessional building in the village is **the church**. Its present-day form is dating since 2000, the rehabilitation of the 15th century old church having started in 1988. From the old building only the tower, dated 1796 and the pulpit carved from stone (in 1759) by the famous craftsman Dávid Sipos have been preserved. The importance of the Protestant community is also shown by the fact that the Calvinist Church synod was held in Orașu Nou in 1686.

Найважливішою конфесійною спорудою є **реформатська церква**. Нинішня форма церкви датується 2000 роком, роботи з перебудови старої церкви XV століття розпочалися в 1988 році. Від старої будівлі збереглися лише вежа, датована 1796 роком, і амвон, різьблений в камені (у 1759 році) відомим майстром Давидом Шіпосом. Про важливість реформатської громади свідчить також і той факт, що в 1686 році в Орашу Ной відбувся синод кальвіністської церкви.

Lacul de acumulare de la Mujdeni este o atracție turistică importantă, de pe teritoriul comunei, loc de excursie preferat în special în rândul tinerilor sătmăreni. În afara caselor de vacanță particulare în ultimii ani s-a ridicat lângă lac un complex hotelier cu servicii diversificate.

The Mujdeni reservoir is an important tourist attraction on the territory of the commune, a favorite excursion spot especially among young people from Satu Mare. In addition to private holiday homes, a hotel complex with diversified services has been built near the lake in recent years.

Акумуляційне озеро в Муждень є важливою туристичною принадою на території комуни, улюбленим місцем особливо для сатурмарської молоді. Окрім приватних будинків відпочинку, останніми роками біля озера збудовано готельний комплекс із різноманітними послугами.

Alimentația tradițională

Farmecul gastronomiei în comunitățile multietnice este dat de numărul mare de variante ale preparatelor. Supa de carne și sarmalele, gulyiașul, friptura de porc sau vită asortată cu cartofi, supele de legume și varza cu carne „toros”, cozonacii și gogoșile simple sau umplute (cu brânză, legvar, nucă) sunt preparate frecvente la Orașu Nou și ele pot fi degustate de toți cei care ajung în zonă.

Traditional food

The charm of gastronomy in multi-ethnic communities lies in the large number of variations of dishes. Meat soup and stuffed cabbages, Gulyas, pork or beef roast with potatoes, vegetable soups and „toros” (pork meat with cabbage), sweet bread and donuts simple or stuffed (with cheese, legvar (plum gem), walnut) are frequently prepared in Orașu Nou and can be tasted by all who come to the area.

Традиційна їжа

Гастрономічна принадність в багатонаціональних громадах створюється великою кількістю варіантів страв. В Орашу Ной часто готують м'ясний суп і голубці, гуляш, печеню зі свинини чи яловичини з картоплею, овочеві супи та капусту з м'ясом «торош», прості чи начинені здоби та пампушки (зі сиром, легваром, волоськими горіхами), які можуть скуштувати всі, хто прибуває в цю місцевість.

Cadrul natural

Dealurile din jur, cu păduri și pășuni, oferă un mediu perfect pentru o recreere activă precum: drumeții sau sporturi în natură, care pot fi practicate pe tot parcursul anului. Nu este o simplă coincidență faptul că aici se organizează în fiecare primăvară cea mai importantă competiție de trail running și ciclism MTB din județ.

Pădurile de stejar și fag din zonă sunt întotdeauna un punct de atracție pentru iubitorii de drumeții, de primăvara până toamna. În timpul iernii, dealurile din apropierea localității sunt un paradis al iubitorilor de săniuș. De remarcate sunt izvoarele de ape minerale, cunoscute sub numele local "borcut".

Natural frame

The surrounding hills, with forests and meadows, offer a perfect environment for active recreation: hiking or nature sports, which can be practiced all year round. It is no mere coincidence that the most important trail running and MTB cycling competition in the county is held here every spring.

The oak and beech forests of the area are always a point of attraction for hiking enthusiasts from spring to autumn. In winter the hills near the village are a sledging lover's paradise. Worth of note are the mineral springs, known locally as "borcut".

Природа

Навоколишні пагорби з лісами та пасовищами створюють ідеальне середовище для активного відпочинку: піших прогулянок або занять спортом на відкритому повітрі, якими можна займатися протягом цілого року. Не випадково щовесни тут організують найважливіші в окрузі змагання з трейлу та на гірських велосипедах.

Дубово-букові ліси в околицях приваблюють любителів піших прогулянок з весни до осені. Взимку пагорби біля села – це рай для любителів катання на санках. Заслужують уваги й мінеральні джерела, відомі як місцевий «боркут».

